

1. □ Портрет Србије махом је обележен призорима из протеклих ратова који су уздрмали Стари континент. Шта је, заправо, слика савремене Србије? □

Пре свега, треба имати у виду да је портрет Србије који помињете – као прожет сликама из протеклих ратова – у највећој мери био портрет анти-српске хистерије и, управо у мери у којој је био субјективан, у овом смислу, био је исто толико и нетачан. У том аспекту, такорећи бескрајно иронична је чињеница да се савремени западни медији практично такмиче како би рекли да је Београд у 2018. – са својим живим духом – нови Берлин. У стварности, портрет Србије данас разоткрива државу, и њен народ, као шизофренично подељене између два различита порива. Први је захтев људи за правдом, који експлицитно произилази из дубоког уверења да су ратови били неправедни. Други је порив за тзв. „бољим животом“. Тек наизглед парадоксално, у сопственој борби за правдом и слободом, Србија је бранила управо највеће европске вредности и традиције.

2. □ Србија није члан Европске уније али полако напредује у интеграционим процесима у европске институције. Недавно сте објавили научни рад са насловом “Улога Срба у стварању нове Европе” (“The Role of Serbs in the Creation of New Europe”). Каква је улога коју описујете? □

Пише: Богдана Кољевић
четвртак, 03 мај 2018 01:43

Кључна реч је овде “полако”. Јер, тек преостаје да се види шта ће се десити са придруживањем Србије Европској унији. Најважнији разлози за ову дилему су вишезначни тј. са једне стране тичу се садашњости и будућности ЕУ као такве, а посебно обзиром на чињеницу да се ЕУ суочава са бројним и структурним потешкоћама на политичком, економском, друштвеном и културном плану. Да поменемо само неколико: питање мигрантске политике, раст евроскептицизма и на левици и на десници, економска питања неједнакости, поделе између “Истока” и “Запада”, као и између “Севера” и “Југа” Европе, непостојање јединствене спољне политике – све ово су релевантни далекосежни изазови који превазилазе питање европског проширења које сада, реално и у најмању руку, није на дневном реду. Други скуп разлога тиче се питања хоће ли Србија наставити европске интеграције по сваку цену, а то, у великој мери, зависи и од развоја њене унутрашње политике. У чланку који помињете, улога Срба у стварању нове Европе анализирана је управо из ове перспективе једне другачије Европе која израња у 21. веку.

3. Чланак започинете са параграфом који је посвећен разлици – и то не само лингвистичкој – између Европе и Европске уније. У свакодневном говору ови појмови узимају се као синоними али, ако не грешим, Ваша анализа циља на подвлачење разлике између два различита смисла. Шта је заправо Европска унија и шта би, са друге стране, требало да буде уједињена Европа?

Европска унија је конструкт који је, на својим почецима, имао за прокламовани циљ економску интеграцију – што, по себи, није стремљење без оправдања, али у овом конкретном случају спроводено је у неолибералним оквирима, што је, консеквентно и логично, водило порасту економских неједнакости између појединачних држава чланица, као и унутар појединачних држава. Друго, још више потешкоћа почело је да се појављује са покушајем ЕУ да се успостави на политичком нивоу тј. на основу празне синтагме о “европском идентитету” који је био замишљен као посебна јединица. Ово је постмодерни аспект ЕУ који је грандиозно пропао јер је био вештачки и наметнут од почетка. Треће – и ништа мање релевантно – историјски уџбеници будућности ће, највероватније, говорити о периоду постојања ЕУ као о времену у којем је, барем за сада, Стари континент изгубио сопствени сувернитет у име америчке војне, политичке и економске превласти. Ово је аспект у којем, такође, не можемо критички говорити о ЕУ а да, истовремено, не разматрамо улогу НАТО-а. Сада, у разлици спрам свега скирицаног, не само да је могуће већ је сасвим плаузибилно замислити Европу разлика и мноштва тј. Европу слободних народа који управљају сопственом судбином и међусобно сарађују на основама узајамног поштовања. И то баш стога јер су у питању и национални и социјални интереси европских народа. Нова Европа, дакле, била би Европа која припада сопственом појму, историјским традицијама, и Европа која већ увелико живи међу њеним обичним грађанима. То је Европа политичких субјективитета и праве демократије која се изражава као пост-либерални патриотизам.

4. Утисак је да опредељење Београда за ЕУ није сасвим промишљено. Како на ово гледају грађани Србије? Деле ли опредељење политичких лидера?

Опредељење Београда за ЕУ није сасвим промишљено прво, на чисто логичком нивоу, јер је проглашено за пут без алтернативе. Штавише, лишено је политичке рефлексije јер смо суочени са савременом Европом која је у превирању и још увек покушава да пронађе свој пут у мултиполарном свету који се рађа пред нашим очима. Грађани Србије још увек боље препознају политички пејзаж у односу на тренутне политичке лидере, због чега мање од половине грађана подржава улазак у ЕУ, док је 37% у потпуности против.

5. Шта Београд може да добије са придруживањем Европској унији? А шта – са друге стране – Србија може да изгуби? □ □ □

Очигледно, највећи добитак био би да се испуне и имплементирају европски стандарди али сасвим је јасно да се ово може постићи и без пуноправног чланства у ЕУ. Са друге стране, опис тога шта би Србија све могла да изгуби са придруживањем Унији практично је бесконачан, у политичком, војном, економском, друштвеном и културном смислу. Политички, био би неприродан ексклузивни заокрет према Западу тј. према истим структурама које – у најмању руку – нису подржавале интересе Србије док су се друге земље, попут Русије и Кине, доказале као њени савезници. На војном плану, Србија је званично војно неутрална и тешко је замислити како би могла постати члан ЕУ а да не постане члан НАТО-а. Економски губици за земљу били би изузетни, пре свега, јер Србија има споразум о слободној трговини са Руском Федерацијом који би аутоматски био поништен. Најзад, у духовном и културном смислу, специфичност Србије лежи у јединственом историјском и географском положају који је, опет, све само не једносмеран.

6. Може ли се рећи да је Србија уценена “европском” будућношћу коју Београд жели? Губитак Косова и Метохије, идентитет и аутономија, као и привилеговани однос са Москвом, у замену за финансијске интеграције са Бриселом?

Управо тако. Јер, сасвим конзистентно, и у бројним приликама, од стране различитих европских званичника и/или шефова појединачних кључних европских држава, поновљено је да је оно што они називају “решавањем” косовског питања предуслов за чланство Србије у ЕУ. Ово се понекад сасвим експлицитно артикулише док је, у највећој мери, умотано у привидно неутралну фразу о “нормализацији односа”.

Опредељене Србије за улазак у ЕУ није логички промишљено, нити политички оправдано

Пише: Богдана Кољевић
четвртак, 03 мај 2018 01:43

<https://www.eu-asia-rivista.com/lawecire-della-serbia/>